

Sygn. akt III KZ 19/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 26 kwietnia 2013 r.,

w sprawie M. G.

zażalenia skazanego na zarządzenie Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w L. z dnia 6 marca 2013 r., o odmowie przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 3 listopada 2011 r., w sprawie [...] M. G. został skazany za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w rozmiarze 60 stawek dziennych przy ustaleniu, że wysokość jednej stawki wynosi kwotę 10 zł. Po rozpoznaniu apelacji oskarżonego Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 5 czerwca 2012 r., zmienił ten wyrok poprzez eliminację sformułowania o działaniu przez oskarżonego w warunkach recydywy z art. 64 § 1 k.k., a w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Pismem z dnia 26 listopada 2012 r. (data wpływu do Sądu Rejonowego 3 grudnia 2012 r.) skazany M. G. wystąpił z osobistym wnioskiem o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Rejonowego w B. o sygnaturze II K [...]. Zarządzeniem z dnia 11 grudnia 2012 r. został wezwany w trybie art.

120 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 i 2 k.p.k. do usunięcia w terminie 7 dni braku formalnego poprzez sporządzenie i podpisanie wniosku o wznowienie postępowania przez adwokata albo radcę prawnego, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku. W odpowiedzi skazany wystąpił w dniu 17 grudnia 2012 r. o przydzielenie adwokata z urzędu. Zarządzeniem Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w L. z dnia 27 grudnia 2012 r. wyznaczono skazanemu adwokata z urzędu do ewentualnego sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania. W dniu 31 stycznia 2013 r. ustanowiony obrońca z urzędu zawiadomił pisemnie Sąd Apelacyjny w trybie art. 84 § 3 k.p.k., że nie znajduje podstaw prawnych do wystąpienia z wnioskiem o wznowienie postępowania. W tej sytuacji obszernym pismem Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego z dnia 5 lutego 2013 r. skazany został wezwany do usunięcia w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma braku formalnego poprzez sporządzenie i podpisanie wniosku o wznowienie postępowania przez adwokata albo radcę prawnego, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku.

To wezwanie skazany odebrał osobiście w dniu 8 lutego 2013 r. Nie usunął jednak w zakreślonym terminie powyższego braku formalnego, lecz nadesłał 2 kolejne pisma z dnia 19 lutego 2013 r. (data wpływu do Sądu 25 lutego 2013 r.). Pierwsze z nich dotyczyło żądania skazanego wyznaczenia obrońcy z urzędu celem sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania i zostało pozostawione bez dalszego biegu. W drugim skazany M. G. wystąpił do Sądu Apelacyjnego z ponownym wnioskiem o wznowienie postępowania. Pismo to zawiera powtórzenie części argumentów wskazanych w pierwszym piśmie z dnia 26 listopada 2012 r., a mających uzasadniać potrzebę wznowienia postępowania, a nadto dołączono do niego Decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wskazującą okresy podlegania przez skazanego obowiązkowemu ubezpieczeniu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz okres zawieszenia tej działalności.

W tej sytuacji, wobec nieusunięcia braku formalnego, zarządzeniem Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego z dnia 6 marca 2013 r., odmówiono na podstawie art. 120 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k.

i art. 545 § 1 k.p.k. przyjęcia wniosku skazanego M. G. Odpis zarządzenie doręczono skazanemu w dniu 12 marca 2013 r. i w dniu 18 marca 2013 r. M. G. złożył zażalenie na to zarządzenie.

W zażaleniu skrótowo przedstawił powody, dla których domaga się wznowienia postępowania, a dodatkowo podniósł, że dołączona przez niego do wniosku o wznowienie Decyzja ZUS stanowi nowy, uzasadniający wznowienie dowód, z którym winien zapoznać się kolejny adwokat, gdyż poprzedniemu dokument ten nie był znany. W konkluzji podniósł, że domaga się przyznania kolejnego adwokata z urzędu, gdyż nie stać go na pokrycie ustanowienia obrońcy z wyboru.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie skazanego M. G. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 545 § 2 k.p.k. stwierdza jednoznacznie, że jeśli wniosek o wznowienie postępowania nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego. W doktrynie oraz orzecznictwie obowiązek ten określany jest powszechnie jako przymus adwokacki, chodzi bowiem o to, by przedmiotowy wniosek opracował podmiot fachowy. Użyte w tym przepisie sformułowanie „powinien” jest równoznaczne z bezwzględną koniecznością realizacji nakazu w nim zawartego. A zatem złożenie wniosku o wznowienie postępowania sporządzonego osobiście przez samego wnioskodawcę (skazanego, ukaranego), jest czynnością prawnie bezskuteczną. (zob. T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 1153, postanowienia Sądu Najwyższego: z dn. 13 września 2012 r., III KZ 67/12, Lex Nr 1220908, z dn. 21 listopada 2012 r., IV KZ 65/12, Lex Nr 1228644, z dn. 30 września 1996 r., V KZ 47/96, OSNKW 1996, Nr 11 – 12, poz. 88).

A zatem w przedmiotowej sprawie M. G. nie był uprawniony do sporządzenia osobiście wniosku o wznowienie postępowania. Brak formalny wniosku polegający na niesporządzeniu i jego niepodpisaniu przez adwokata mógł być usunięty przez skazanego tylko poprzez ustanowienie przez niego pełnomocnika w osobie adwokata lub radcy prawnego z wyboru, gdyż został prawidłowo do tego wezwany w trybie art. 120 § 1 k.p.k. Należy zauważyć, iż

wezwanie do usunięcia braku formalnego z dnia 5 lutego 2013 r. zawiera wyczerpujące pouczenie także o treści art. 84 § 3 k.p.k. oraz konsekwencjach nieusunięcia tego braku. Przypomnieć należy, że skazanemu umożliwiono wcześniej skorzystanie z pomocy prawnej adwokata z urzędu. Fakt, że nie znalazł on podstaw prawnych do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania, a okoliczność ta nie satysfakcjonuje skazanego, nie może prowadzić do wyznaczenia kolejnego adwokata z urzędu. Skazany nie może oczekiwać, że zapewnienie mu pomocy prawnej ma polegać na wyznaczaniu i opłacaniu ze środków Skarbu Państwa kolejnych adwokatów celem znalezienia takiego obrońcy, który wreszcie podzieli przekonanie skazanego o istnieniu podstaw do wznowienia postępowania. Należy podkreślić, że w sporządzonej opinii adwokat przytoczył odpowiednie przepisy regulujące podstawy wznowienia i szeroko uzasadnił swoje stanowisko.

Rozpoznając niniejsze zażalenie Sąd Najwyższy nie mógł badać zasadności skazania M. G. za przypisane przestępstwo, czy też okoliczności faktycznych i dowodowych przedstawionych w zażaleniu, podobnie jak też istnienia przesłanek do wznowienia postępowania, gdyż stanowiłoby to obejście przepisów ustanawiających przymus adwokacki.

Ponieważ M. G. nie usunął braku formalnego, lecz mimo wezwania nadesłał do Sądu kolejne osobiste pismo, wydanie zaskarżonego zarządzenia stało się konieczne.

Zarządzenie to jest w pełni zasadne i jako takie należało utrzymać w mocy.